

društvo za promicanje književnosti na novim medijima >>> zagreb
ivanečka 15 ::: 10000 zagreb ::: tel +385 1 3643893 ::: info@dpkm.org
OIB 62776334004 ::: IBAN hr1223600001101640988 ::: www.dpkm.org

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE O PROJEKTU
BESPLATNE ELEKTRONIČKE KNJIGE
ZA 2023. GODINU**

SAŽETAK

Manji broj korisnika bio je očekivan s obzirom na ovogodišnje gašenje Googleovog servisa UA i prelaska na novu metodologiju evidencije korisnika (usklađenu s novom EU regulativom) putem servisa Google Analytics 4 (GA4), ali i zbog činjenice da je nakon više od 22 godine kontinuiranog rada sve teže doći do novih korisnika (first time users) – no tim više je ugodno iznenadio podatak o rastu čitanosti. Tijekom 2023. godine objavljeno je 30 nova naslova, zabilježeno je više od 135 tisuća korisnika koji su ukupno čitali i/ili preuzeli više od 195 tisuća knjiga, a čak 44 naslova zabilježilo je više od tisuću čitatelja.

Društvo za promicanje književnosti na novim medijima [DPKM] objavilo je u okviru internetskog projekta Besplatne elektroničke knjige [BEK] tijekom 2023. godine 30 novih naslova, tako da je trenutno na mrežnim stranicama projekta (elektronickeknjige.com) od objavljena 353 dostupno 316 naslova. Prošlogodišnji naslovi objavljeni su uz financijsku potporu Grada Zagreba i Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, a Zaklada Kultura nova uključila je DPKM u Program podrške 2022. U istom razdoblju, prema podacima servisa GA4, mrežne stranice projekta zabilježile su 135.940 korisnika koji su online čitali 137.204 e-knjige te na svoje uređaje preuzeli još njih 58.248, što znači da su korisnici projekta tijekom 2023. ukupno čitali i/ili preuzeli 195.632 e-knjige (porast od 3 posto). Drugim riječima, u prosjeku su svakodnevno 372 korisnika online čitala 376 te preuzimala na svoje uređaje 160 besplatnih e-knjiga. Zagrepčani su i dalje daleko najznačajnija skupina korisnika projekta (41 posto).

Još jedna dobra godina za projekt

Osim navedenog rasta čitanosti i manjeg broja korisnika, 2023. godinu obilježilo je nekoliko dobrih i jedna loša vijest. Vjerojatno najvažnija jest da je zahvaljujući većem iznosu dodijeljenih potpora objavljeno 25 posto naslova više nego 2022. godine. Osim toga, pokrenuta je adolescentska biblioteka „Nije lektira“ u okviru koje se objavljuju probrani naslovi domaćih autorica i autora za djecu i mlade, s naglaskom na osnovnoškolski i srednjoškolski uzrast, koji u širokom tematskom i žanrovskom rasponu ujedinjuju kvalitetnu razonodu i emocionalni i intelektualni razvoj. U prvom su kolu objavljeni romani „Šempi ti smopi da limvo te“ Ane Đokić Pongrašić i „Krive su Seka i Seka“ Zorana Pongrašića (ovjenčan Nagradom „Grigor Vitez“ za dječju književnost za 2021.), posljednji dio trilogije koja je započeta romanom „Mama je kriva za sve“ te nastavljena romanom „Ovaj put je kriv tata“. Važno je istaknuti i četiri lijepa „okrugle“ brojke: broj objavljenih autorica i autora premašio je 200, broj objavljenih djela suvremene hrvatske književnosti premašio je 300, broj dostupnih naslova premašio je 300, a broj online čitanja premašio je 2.000.000. Loša vijest za projekt došla je na samom kraju godine i odnosi se na rezultate natječaja za Program podrške 2023. Zaklade Kultura nova, s obzirom na to da je projektu dodijeljeno čak 25

posto bodova manje nego 2022. godine, iako je sam natječaj doživio samo nekoliko kozmetičkih promjena, pa utoliko i prijava DPKM-a na natječaj. Rezultat tog smanjenja bodova jest da je projekt dobio 54. od 54 dodijeljene potpore, s tim da je i sama Zaklada Kultura nova naglasila da je ove godine bilo 33 posto više sredstava (nominalno, ne i realno) nego prošle godine. To znači gotovo siguran gubitak potpore u narednom razdoblju ako se trend rasta sredstava ne nastavi i nagodinu, što je malo vjerojatno s obzirom na to da sve ekonomske projekcije za 2024. godinu očekuju značajan pad inflacije u odnosu na 2023.

Najčitaniji naslovi u 2023.

Najčitaniji je prozni naslov u 2023. roman „Ono što sam prešutjela“ Aleksandre Kardum (4.529), a pjesnički izbor iz poezije Ane Ahmatove (2.206). Najčitaniji publicistički naslov je „Četvrti svjetski rat/Drugačiji svijet je moguć!“ Dražena Šimleše (3.347), dok je najčitaniji esejistički naslov „Razumijevanje filma“ Hrvoja Turkovića (2.901), a najčitaniji teorijski naslov „Filmske vrste i rodovi“ Nikice Gilića (4.344). Čak 44 naslova zabilježila su više od tisuću čitatelja tijekom 2023. godine, od već spomenutog romana Aleksandre Kardum s više od četiri tisuće čitatelja do romana Daše Drndić „Canzone di guerra“ s 1.024 čitatelja.

Bogat i raznovrstan izdavački program u 2023.

Kao i prethodne 22 godine, projekt BEK nastavlja s objavljivanjem probranih naslova suvremene hrvatske književne produkcije, omogućavajući legalan i besplatan pristup djelima zaštićenim autorskim pravima. U ožujku je objavljen „ženski pjesnički blok“ sa sedam novih naslova: „Bijela panika“ Vesne Biga, dobitnice „Goranova vijenca“, „Prijelaz za divlje životinje“ Ivane Bodrožić, višestruko nagrađivane spisateljice, „Povratna karta“ Paule Čaćić, nagrađena na Pjesničkim susretima u Drenovcima, „Ljeto“ Katje Grcić, višestruko nagrađivane dramske autorice, „Život u ruksaku“ Maje Klarić, nagrađivane pjesnikinje i prozaistice, „Portreti nepoznatih žena“ Marijane Radmilović, nagrađena „Ivanom i Josipom Kozarcem“ te „Košute u splavarevom rublju“ Sanje Šimić, nagrađena „Goranom za mlade pjesnike“. U svibnju je objavljen „muški pjesnički blok“ s osam novih naslova: „Ipak, zora“ Tomislava Augustinčića, nagrađena „Goranom za mlade pjesnike“ 2020. godine, „Trebalo bi srušiti zidove“ Krešimira Bagića, nagrađena „Dobrišom Cesarićem“ za neobjavljeni pjesnički rukopis 2010. godine, „Sang“ Alena Brleka, nagrađena „Kvirinom za mlade pjesnike“ 2019. godine, „Crveno prije sutona“ Denisa Ćosića, nagrađena „Goranom za mlade pjesnike“ 2019. godine, „Kosine“ Branimira Dropuljića, nagrađena „Dragom Gervaisom“ 2019. godine, „Maja & Vuneni“ Tihomira Dunđerovića, nagrađena na Pjesničkim susretima u Drenovcima 2014. godine, „Od praznine“ Anđelka Mrkonjića te „Precrtavanja“ Jurice Vuće, nagrađena na Pjesničkim susretima u Drenovcima 2010. godine. U kolovozu je objavljen aktivistički priručnik „Dobra ekonomija“ Dražena Šimleše, te dva naslova već

spomenutog prvog kola biblioteke „Nije lektira“. U rujnu je objavljen „ženski prozni blok“ sa šest naslova: zbirka kratkih priča „Meke granice“ Staše Aras, „Nisam“ Natalije Miletić i „Strani gradovi“ Jelene Zlatar Gamberožić, zbirka proznih zapisa „Kamate na ljubavne uzdahe“ Jadranke Pintarić te romani „Pratim te“ Aleksandre Kardum i „A onda je Božo krenuo iz početka“ Marine Vujčić. Krajem listopada objavljen je „muški prozni blok“ sa šest novih naslova: romani „Fiumanski, opet lažeš“ Vida Barića, „Bog vas mrzi“ Velimira Grgića, „Ljubav u Berlinu“ Željka Ivankovića, „Agenti kulture“ Gordana Nuhanovića i „Ljudožderi“ Tomislava Zajeca, kao i zbirka proza „Dnevnik iz JNA i druge glose i arabeske“ Stanka Andrića, nagrađena „Vladimirom Nazorom“.